

Regionledningskontoret
Mikael Löwenhielm

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2025-05-14

RS 2024-0955

Regionstyrelsen

Återrapportering av granskning av programmet Tvärbanan Norra Kistagrenen

Regionledningskontorets förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

1. Återrapportering av granskningen av programmet Tvärbanan Norra Kistagrenen godkänns.
2. Granskningsrapporten överlämnas till trafiknämnden med rekommendation om att genomföra åtgärder i enlighet med granskningsrapportens rekommendationer.
3. Regiondirektören uppdras att genomföra en översyn av Region Stockholms styrande dokument för investeringar utifrån granskningsrapportens rekommendationer.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade i november 2024 att tillsätta en extern oberoende granskning av investeringsprojektet Program Tvärbanan Norra Kistagrenen och dess styrning och uppföljning (RS 2024-0015). KPMG tilldelades uppdraget den 10 december 2024.

Granskningen visar att Program Tvärbanan Norra Kistagrenen haft bristfällig styrning och detaljkännedom, otillräckliga kontrollrutiner och bristande riskhantering.

Regionledningskontoret föreslår att regionstyrelsen beslutar att godkänna återrapporteringen av granskningen av programmet Tvärbanan Norra Kistagrenen och överlämna granskningsrapporten till trafiknämnden med rekommendation om att genomföra åtgärder i enlighet med rapportens rekommendationer.

Därtill föreslås regiondirektören uppdras att genomföra en översyn av Region Stockholms styrande dokument för investeringar utifrån granskningsrapportens rekommendationer.

Bakgrund

Regionstyrelsen fattade den 19 november 2024 beslut om att granska Tvärbanan Norra Kistagrenen, och gav regiondirektören i uppdrag att senast i juni 2025 återkomma till regionstyrelsen med, samt till trafiknämnden överlämna, en granskning av investeringsprojektet Program Tvärbanan Norra Kistagrenen, genomförd av en extern oberoende part (RS 2024-0955). KPMG tilldelades uppdraget den 10 december 2024.

Granskningens syfte var att genomlysra hela programmet från start när det först upphandlades, beslutet om tilläggsavtal, betalningsgarantierna, det förnyade genomförandebeslutet, hävningen av avtalet och arbetet efter hävningen samt kartlägga om liknande upplägg finns inom trafiknämndens övriga investeringsobjekt. Granskningen ska med fokus på väsentliga händelser, identifiera ekonomiska felbedömningar, visa hur risker hanterats och ge lärdomar inte bara för Program Tvärbanan Norra Kistagrenen utan även för andra investeringsprojekt och att i förekommande fall ta fram förslag på fortsatt granskning.

Granskningen visar att Program Tvärbanan Norra Kistagrenen haft bristfällig styrning och detaljkännedom, otillräckliga kontrollrutiner och bristande riskhantering. Granskningsrapporten i sin helhet biläggs tjänsteutlåtandet.

KPMG lämnar följande rekommendationer i granskningsrapporten.

- Trafikförvaltningen rekommenderas att utveckla och stärka sin interna kontroll och uppföljningsstruktur för att säkerställa att regler, riktlinjer och rutiner följs.
 - Inför genomförandebeslut behöver en tydlig plan för riskhantering tas fram, och ett beprövat arbetssätt för riskuppföljning finnas på plats inom investeringsprojektet.
 - Återrapporteringen behöver vara transparent och underliggande data stämma överens inom olika rapporteringsstrukturer och mellan olika instanser.
- Trafikförvaltningen rekommenderas att säkerställa en rutin för att i sina investeringsprojekt löpande se över, utveckla och anpassa anvisningar och rutiner utifrån de lärdomar som görs.
- Trafikförvaltningen rekommenderas att säkerställa att medarbetare löpande får kommunikation och utbildning i gällande regler, riktlinjer och rutiner, samt specifikt när sådana uppdateras, dels från Region Stockholm, dels internt inom trafikförvaltningen.

- Region Stockholms riktlinjer och trafikförvaltningens rutiner behöver tydliggöra att en behovsanpassad uppföljningsstruktur är nödvändig för att på bästa sätt löpande kunna följa upp tids- och kostnadsutvecklingen inom ett projekt eller program. Det inkluderar kravställning på och uppföljning av entreprenören/leverantör om så utförandeentreprenad eller totalentreprenad.
- Anvisning för trafikljusrapporteringen av TKI (tid, kostnad, innehåll) rekommenderas att förtydligas, främst avseende vad respektive färg avser för åtgärd samt vem som ska agera. Förslagsvis inkluderas det i Region Stockholms riktlinjer som trafikförvaltningens rutiner anpassas efter.
- Region Stockholm rekommenderas att tydliggöra sina riktlinjer avseende hantering av riskreserv inom investeringsprojekt av denna karaktär och omfattning. Detta för att tydliggöra vad riskreserven ska grundas på samt för att förtydliga kopplingen till program- eller projektledningens riskhanteringsprocess. Därtill rekommenderas att trafikförvaltningen anpassar sina anvisningar och rutiner vid uppdaterade riktlinjer.
- Region Stockholm rekommenderas att uppdatera sina riktlinjer för investeringsbeslut för att tydliggöra behovet av att kostnadsökningar och överskridande av uppskattad tid eskaleras direkt när de identifieras. Därtill rekommenderas att trafikförvaltningen anpassar sina anvisningar och rutiner efter uppdaterade riktlinjer.
- Region Stockholm rekommenderas att uppdatera sina riktlinjer för investeringsbeslut för att tydliggöra om gränsvärdet för avvikelshantering gäller enbart för ett programs beslutade budget eller även på projekt-/delprojektnivå. Därtill rekommenderas att trafikförvaltningen anpassar sina anvisningar och rutiner efter uppdaterade riktlinjer.

Regionledningskontorets förslag och motivering

Regionledningskontoret föreslår att regionstyrelsen beslutar att godkänna återrapporteringen av granskningen av programmet Tvärbanan Norra Kistagrenen och överlämna granskningsrapporten till trafiknämnden med rekommendation om att genomföra åtgärder i enlighet med rapportens rekommendationer.

Därtill föreslås regiondirektören uppdras att genomföra en översyn av Region Stockholms styrande dokument för investeringar utifrån granskningsrapportens rekommendationer.

Ekonomiska konsekvenser

Beslut om att godkänna återrapporteringen av granskningen av Programmet Tvärbanan Norra Kistagrenen medför i sig inga ekonomiska konsekvenser.

Beslut om att genomföra en översyn av styrande dokument för investeringar finansieras inom ramen för regionledningskontorets budget.

Emma Lennartsson
Regiondirektör

Katarina Holmgren
Ekonomidirektör

Beslutsunderlag

1. KPMG Rapport Region Stockholm Kistagrenen

Beslutsexpediering

1. Trafiknämnden

Godkänd av Emma Lennartsson, 2025-05-14